

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej UMW

Sylabus 2015/2016			
Część A - Opis przedmiotu kształcenia			
Nazwa modułu/przedmiotu	BIOTECHNOLOGIA FARMACEUTYCZNA	Grupa szczegółowych efektów kształcenia	
		Kod grupy C	Nazwa grupy ANALIZA, SYNTEZA I TECHNOLOGIA LEKÓW
Wydział	Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej		
Kierunek studiów	Farmacja		
Specjalności			
Poziom studiów	jednolite magisterskie X I stopnia ☐ II stopnia ☐ III stopnia ☐ podyplomowe ☐		
Forma studiów	stacjonarne X niestacjonarne X		
Rok studiów	V	Semestr studiów:	IX
Typ przedmiotu	obowiązkowy X fakultatywny ☐		
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy X podstawowy ☐		
Język wykładowy	polski X angielski ☐ inny ☐		
* zaznaczyć odpowiednio, zamieniając ☐ na X			
Forma kształcenia		Godziny	
Wykład (WY)		15	
Seminarium (SE)			
Ćwiczenia audytoryjne (CA)			
Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)			
Ćwiczenia kliniczne (CK)			
Ćwiczenia laboratoryjne (CL)		15	
Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)			
Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)			
Lektoraty (LE)			
Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)			
Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)			
Praktyki zawodowe (PZ)			
Samokształcenie (SK)		30	
inne		5	
Razem		65	

<p>Cele kształcenia:</p> <p>Zdobycie wiedzy na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstawowych pojęć z biotechnologii ogólnej i farmaceutycznej • projektowania i prowadzenia procesów biosyntezy i biotransformacji • przemysłowego otrzymywania wybranych leków biotechnologicznych • praktycznego wykorzystania biotechnologii molekularnej w farmacji, przykłady • podstawowych wiadomości z zakresu roślinnych kultur <i>in vitro</i> <p>Zdobycie umiejętności w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystania pozyskanej wiedzy w celu rozwiązania problemów z zakresu biotechnologii • klasyfikacji i zastosowania uzyskanej wiedzy w celu przygotowania prezentacji multimedialnej <p>Rozwinięcie kompetencji społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikatywności • umiejętności pracy w grupie • umiejętności samokształcenia 				
<p>Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:</p>				
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol
W 01	C.W13	zna problematykę potencjału produkcyjnego żywych komórek i organizmów – podstaw biochemicznych i możliwości ich regulacji metodami technologicznymi	Pisemne kolokwium sprawdzające na ocenę pozytywną oraz przygotowanie i przedstawienie prezentacji multimedialnej, udział w dyskusji	WY, CL, SK
W 02	C.W14	zna cele procesów biotechnologicznych: biosyntezy, biotransformacji i biodegradacji; opisuje czynniki katalityczne w nich stosowane i objaśnia przykłady z zakresu biotechnologii farmaceutycznej;		

W 03	C.W15	zna problematykę hodowli drobnoustrojów oraz komórek zwierzęcych i roślinnych <i>in vitro</i> ; opisuje problematykę prowadzenia procesów biosyntezy i biotransformacji pod kątem produkcji biofarmaceutyków		
W 04	C.W18	objaśnia zasady i etapy racjonalnego projektowania procesu biotechnologicznego; opisuje analityczne aspekty biotechnologii dotyczące kontroli procesu, sposoby prowadzenia bioprocessów, etapy procesu, procesy okresowe, półciągłe, ciągłe, ich zalety i wady;		
W 05	C.W19	opisuje cele i metody stosowania biokatalizatorów, enzymów i komórek immobilizowanych;		
W 06	C.W20	zna składniki potrzebne do formułowania podłoży hodowlanych;		
W 07	C.W21	zna metody pozyskiwania i ulepszania oraz zastosowanie produkcyjnych szczepów		

		drobnoustrojów i linii komórkowych (mutageneza, inżynieria genetyczne i fuzja protoplastów)		
U 01	C.U7	stosuje metody i procesy biotechnologiczne do wytwarzania substancji farmakologicznie czynnych;	Pisemne kolokwium sprawdzające na ocenę pozytywną, przygotowanie i przedstawienie prezentacji multimedialnej, udział w dyskusji oraz praktyczne wykonanie zleconych zadań	WY, CL, SK
U 02	C.U8	potrafi zaprojektować proces biotechnologiczny z uwzględnieniem jego aspektów technologicznych i kontroli;		
U 03	C.U9	ocenia właściwości biotechnologicznego produktu leczniczego i przedstawia sposób jego wytwarzania;		
U 04	C.U25	potrafi zaplanować przeprowadzenie procesu biosyntezy lub biotransformacji;		
U 05	C.U26	stosuje odpowiedni typ bioreaktora dla projektowanego procesu, potrafi zaplanować skład podłoża hodowlanego.		
K 01		posiada nawyk korzystania z technologii informatycznych do wyszukiwania i	Ocena aktywności i postawy studenta na zajęciach oraz obecność na ćwiczeniach zgodna z	CL

K 02		selekcjonowania informacji	regulaminem studiów	
		wyciąga i formułuje wnioski z własnych pomiarów i obserwacji		
K 03		posiada umiejętności pracy w zespole		

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK - samokształcenie

Proszę oznaczyć krzyżykami w skali 1-3 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw np.:

Wiedza + + +

Umiejętności + +

Postawy +

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawdzenie, itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe	35 (15 WY + 15 ĆL + 5 konsultacje)
2. Czas pracy własnej studenta	30
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	65
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	2
Uwagi	Przedmiot BIOTECHNOLOGIA FARMACEUTYCZNA jest prowadzony wspólnie z Katedrą Biologii i Botaniki Farmaceutycznej, która realizuje zajęcia z części biologicznej. Katedra i Zakład Technologii Leków prowadzi wykłady z części przemysłowej.

Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)

Wykłady

1. Biotechnologia farmaceutyczna i jej zakres - definicje, podstawy biologiczne, rozwój, stan aktualny oraz perspektywy naukowe i rynkowe.
- 2-3. Organizmy stosowane w biotechnologii farmaceutycznej, techniki i metody stosowane w biotechnologii farmaceutycznej.
- 4-5. Produkcja biofarmaceutyków z zastosowaniem hodowli komórek i tkanek *in vitro*.
6. Zasady i etapy racjonalnego opracowania projektowania i prowadzenia przemysłowego procesu biotechnologicznego. Podstawowe modele procesów biosyntezy

mikrobiologicznej. Przechowywanie i namnażanie drobnoustrojów przemysłowych. Wymagania pokarmowe. Skład przemysłowych podłoży.

7. Bioreaktory przemysłowe. Warunki aseptyczne w przemyśle biotechnologicznym. Izolacja produktów, urządzenia i aparatura.
8. Biotransformacje (otrzymywanie witaminy C, aminokwasów, steroidów) i biokatalizatory. Przemysłowa produkcja dekstranu klinicznego.
9. Aminokwasy – biosynteza, warunki nadprodukcji, przemysłowa produkcja kwasu glutaminowego, L-lizyny i L-tryptofanu. Przemysłowe otrzymywanie witamin B₂ i B₁₂. Przemysłowa produkcja kwasu mlekowego.
10. Antybiotyki – podział, zastosowanie, producenci, mechanizmy działania, mechanizmy oporności. Antybiotyki β -laktamowe – biosynteza, biotransformacje, przemysłowa produkcja.
11. Antybiotyki aminoglikozydowe - biosynteza, przemysłowe otrzymywanie. Cykloseryna i chloramfenikol.
12. Tetracykliny – biosynteza i przemysłowa produkcja. Makrolidy – biosynteza i przemysłowa produkcja erytromycyny, nystatyny, ryfamycyny. Gryzeofulwina – biosynteza i przemysłowe otrzymywanie.
13. Antybiotyki peptydowe – biosynteza i przemysłowa produkcja gramicydyny, wankomycyny. Linkozamidy – biosynteza i przemysłowe otrzymywanie. Antybiotyki przeciwnowotworowe – mechanizmy działania, wymogi podczas produkcji, otrzymywanie taksolu i antracyklin.
- 14-15. Zaliczenie na ocenę.

Seminaria

- 1.
- 2.
- 3.

Ćwiczenia

1. Wprowadzenie do roślinnych kultur *in vitro*. Przygotowanie roztworów i podłoży hodowlanych.
2. Immobilizacja materiału roślinnego, z zastosowaniem metody tworzenia sztucznych nasion. Obserwacja bioprocessów zachodzących w trakcie konwersji otoczkowanych eksplantatów.
3. Transformacja genetyczna roślin z użyciem wektora – *Agrobacterium rhizogenes* (atropinowy szczep A4).
4. Wprowadzenie do podstawowych technik biologii molekularnej wykorzystywanych w biotechnologii. Wprowadzenie pojęć z obszaru transkryptomiki. Rozdział elektroforetyczny roślinnego RNA w żelu agarozowym w warunkach denaturujących.
5. Przedstawienie przez studentów zespołowych prezentacji multimedialnych na zadany temat. Dyskusja.
6. Przedstawienie przez studentów zespołowych prezentacji multimedialnych na zadany temat. Dyskusja.

Inne 1. 2. 3. <i>itd....</i>
Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje) 1. C. Ratledge, B. Kristiansen: „Podstawy biotechnologii”, PWN Warszawa 2011. 2. Oliver Kayser, Rainer H. Müller: „Biotechnologia farmaceutyczna”, PZWL 2003. 3. Stefan Malepszy: „Biotechnologia roślin”, PWN 2012 Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje) A. Chmiel: „Biotechnologia. Podstawy mikrobiologiczne i biochemiczne”, PWN 1991. 2. Oliver Kayser: „Podstawy biotechnologii farmaceutycznej”, Wyd. UJ 2006. 3. Jerzy Buchowicz: „Biotechnologia molekularna”, PWN 2012.
Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...) <ul style="list-style-type: none">
• rzutnik multimedialny i komputer
• autoklaw
• wagi laboratoryjne precyzyjne
• laboratorium do pracy w warunkach aseptycznych z komorami laminarnymi z poziomym przepływem powietrza
• pomieszczenie do hodowli komórek i tkanek z możliwością ustalenia warunków hodowlanych
• wytrząsarki laboratoryjne przystosowane do prowadzenia hodowli komórkowych w kolbach Erlenmayera o pojemności 300 ml
• zasilacz i aparat do elektroforezy w żelu agarozowym, agaroz a i inne odczynniki
• blok grzejny do probówek typu Eppendorf
• mikrowirówka z rotorem do probówek typu Eppendorf
• transluminator światła UV
• pipety automatyczne o różnych objętościach
Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu) Zaliczenie zajęć : <ul style="list-style-type: none">
• Biochemia
• Biologia molekularna
Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny) <ul style="list-style-type: none">
• Obecność na zajęciach zgodna z regulaminem studiów.
• Praktyczne wykonanie zadań zleconych podczas ćwiczeń laboratoryjnych (przygotowanie roztworów i podłoży hodowlanych [ćw. 1.], wykonanie sztucznych nasion [ćw. 2.], przeprowadzenie transformacji genetycznej materiału roślinnego z hodowli <i>in vitro</i> z udziałem <i>A. rhizogenes</i> [ćw. 3.], przeprowadzenie procesu elektroforezy całkowitego

RNA w żelu agarozowym i interpretacja wyniku [ćw. 4.]	
<ul style="list-style-type: none"> • Uzyskanie zaliczenia z prezentacji multimedialnej (10 minutowa prezentacja na zadany temat podczas ćw. 5 i 6) – tematy zostaną rozdane na ćw. 1. • Uzyskanie zaliczenia z kolokwium pisemnego składającego się z 2 pytań opisowych (podanie min. 75% prawidłowej odpowiedzi na każde z pytań).	
Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)
Bardzo dobra (5,0)	
Ponad dobra (4,5)	
Dobra (4,0)	
Dość dobra (3,5)	
Dostateczna (3,0)	

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Katedra i Zakład Technologii Leków, UM Wrocław, tel.: 71 784 02 40, e-mail:
bozenna.nowak@umed.wroc.pl

Katedra Biologii i Botaniki Farmaceutycznej, Zakład Biotechnologii Farmaceutycznej, UM
Wrocław, tel.: 71 784 04 97, e-mail: bbsekret@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

Anna Wójcicka, dr n. farm. – wykłady
Adam Matkowski, dr hab. n. farm. – wykłady
Monika Bielecka, dr n. przyrodniczych – ćwiczenia laboratoryjne
Sylwia Zielińska, dr n. farm. – ćwiczenia laboratoryjne
Weronika Kozłowska, mgr inż. – ćwiczenia laboratoryjne

Data opracowania sylabusu

14.04.2015

Sylabus opracował(a)

dr Anna Wójcicka

dr Monika Bielecka

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Prof. dr hab. Wanda Nawrocka